

Hemşirelik Öğrencilerinin Şiddet Görme Korkusu ile Mesleki Güdülenme Düzeyleri Arasındaki İlişki

The Relationship Between Nursing Students' Fear of Experiencing Violence and Their Level of Professional Motivation

Serhan Şahinli¹, Merve Bat Tonkuş²

¹İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, İstanbul, Türkiye

²İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye

Cite as: Şahinli S, Bat Tonkuş M. Hemşirelik öğrencilerinin şiddet görme korkusu ile mesleki güdülenme düzeyleri arasındaki ilişki. Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi. 2025;12(1):100-109.

DOI: 10.54304/SHYD.2025.68916

Öz

Amaç: Çalışma, hemşirelik öğrencilerinin şiddet görme korkusunun ve mesleki güdülenme düzeylerinin bireysel özelliklerine göre farklılık gösterme durumlarının ve şiddet görme korkusu ile mesleki güdülenme düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Bu araştırma, tanımlayıcı ve ilişki arayıcı bir tasarıma sahip olup, veriler İstanbul ilindeki bir vakıf üniversitesinde eğitim gören 172 hemşirelik öğrencisinin katılımıyla, Ocak – Ekim 2024 tarihleri arasında toplanmıştır. Veri analizi, SPSS 25.0 istatistiksel paket programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Tanımlayıcı istatistikler, frekans ve yüzde dağılımlarının hesaplanması yoluyla elde edilmiştir. İlişkisel analizlerde ise Pearson korelasyon katsayısı kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak, Kişisel Bilgi Formu, "Şiddet Görme Korkusu Ölçeği" ve "Güdülenme Kaynakları ve Sorunları Ölçeği" uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar, %95 güven aralığı ve $p < 0,05$ anlamlılık düzeyine göre değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışmada, kadınların erkeklere göre daha fazla şiddet görme korkusu yaşadığı ($p < 0,05$), 1. sınıflar ile 3. sınıflar arasında korku düzeylerinde anlamlı bir fark bulunduğu, 3. sınıfların korku düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bölümü isteyerek seçenlerin güdülenme düzeyleri daha yüksek ($p < 0,05$) iken mezuniyet sonrası farklı bir iş yapmak istemeyenlerin güdülenme düzeyi de daha yüksek bulunmuştur ($p < 0,05$). Şiddet görme korkusu ile güdülenme düzeyleri arasında olumsuz bir ilişki saptanırken ($r = -0,202$, $p < 0,01$), içsel ve dışsal güdülenme ile güdülenme sorunları arasında düşük düzeyde olumsuz ilişkiler saptanmıştır.

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin şiddet görme korkusu, mesleki güdülenme düzeylerini olumsuz etkileyebilmekte ve bu korku özellikle kadınlar, üst sınıf öğrenciler ve daha önce şiddetle karşılaşan bireylerde daha yüksek düzeyde görülmektedir. Şiddet görme korkusunu azaltmaya yönelik psikososyal destek programları ve güvenli çalışma ortamlarının oluşturulması, hemşirelik öğrencilerinin mesleki güdülenmesini artırabilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Güdülenme, hemşirelik, korku, şiddet.

Abstract

Aim: The aim of this study is to determine whether the fear of violence and professional motivation levels of nursing students differ according to their demographic characteristics and the relationship between the fear of violence and professional motivation levels.

Method: This study follows a descriptive and correlational design, and the data were collected from 172 nursing students enrolled at a private university in Istanbul, between January and October 2024. Data analysis was performed using SPSS 25.0 statistical software. Descriptive statistics were obtained through frequency and percentage distributions. Correlational analysis was conducted using Pearson correlation coefficient. The data collection instruments included the Personal Information Form, the "Fear of Violence Scale," and the "Motivation Sources and Problems Scale." The results were evaluated at a 95% confidence interval with a significance level of $p < 0.05$.

Results: Women experience more fear of violence compared to men ($p < 0.05$). A significant difference was found between the fear levels of first-year and third-year students, with third-year students showing higher fear levels. Students who chose the department willingly have higher motivation levels ($p < 0.05$). Those who do not want to work in a different job after graduation also have higher motivation levels ($p < 0.05$). A negative relationship was found between fear of violence and motivation levels ($r = -0.202$, $p < 0.01$). Additionally, low-level negative relationships were observed between intrinsic and extrinsic motivation and motivation-related problems.

Corresponding author / Sorumlu yazar: Merve Bat Tonkuş • batmerve@gmail.com

Received / Geliş: 11.11.2024 • **Accepted / Kabul:** 25.04.2025 • **Published Online / Online Yayın:** 30.04.2025

Conclusion: Nursing students' fear of violence can negatively affect their occupational motivation, with this fear being more prevalent among women, upper-year students, and those who have previously experienced violence. Implementing psychosocial support programs and creating safe working environments can help reduce fear of violence and enhance nursing students' occupational motivation.

Keywords: Fear, motivation, nursing, violence.

Giriş

Şiddet, sağlık sektöründe çalışanlar arasında son zamanlarda görülen ve karşılaşılan yaygın bir sorun olmaktadır (Vento ve ark., 2020) ve bu durum sağlık profesyonelinin iş memnuniyetini, sağlık hizmetlerinin kalitesini, hasta ve çalışan güvenliğini olumsuz etkileyebilmektedir (İpek ve Özlük, 2023; Sahip ve ark., 2021). Sağlık sektöründe çalışanlar arasında özellikle hemşireler, mesleklerinin doğası gereği fiziksel ve psikolojik şiddet riski ile karşı karşıya kalmaktadır (Kafle ve ark., 2022; Lim ve ark., 2022). Bu durum, hemşirelik öğrencileri için de geçerli olup öğrencilerin eğitim sürecinde karşılaştıkları şiddet olayları, mesleki güdülenme ve meslek seçimleri üzerinde olumsuz etkilere yol açabilmektedir (Curtis ve ark., 2007; Rad ve Karimi Moonaghi, 2016). Hemşirelik eğitimi süresince yaşanan olumsuz deneyimlerin, öğrencilerin mesleki güdülenme düzeylerinin nasıl etkilendiğini anlamak, gelecekteki hemşirelerin mesleki doyumu ve iş performansını artırmak ve şiddet görme korkusunu azaltmak adına büyük önem taşımaktadır (Nasrin ve ark., 2012; Rezakhani Moghaddam ve ark., 2020; Yenealem ve Mengistu, 2024).

Şiddet görme korkusu, iş yerinde gelecekte şiddetle karşılaşma riskine karşı bireyin geliştirdiği duygusal bir tepki olup şiddetin kalıcı etkileri ve gözle görülmeyen boyutları bağlamında değerlendirilen özgün bir olgudur (Fu ve ark., 2021; Portoghese, 2017). Akbolat ve arkadaşları (2021) çalışmalarında, sağlık çalışanlarının iş yerinde doğrudan ya da tanıklı şiddet türleri ile karşılaştığını ve bu durumun katılımcılarda iş yerinde şiddet görme korkusunu artırdığını belirtmiştir. Demiroğlu ve arkadaşları (2015) sağlık çalışanlarının dörtte üçünün şiddetle karşılaştığını ve şiddetle karşılaşan sağlık çalışanlarının %86'sının görevleri süresince şiddet görme korkusunu yaşadıklarını saptamıştır. Araştırmalar, sağlık çalışanlarının çeşitli şiddet türleriyle karşılaşma sıklığının yüksek olduğunu ve bu durumun mesleki güdülenmelerini olumsuz yönde etkilediğini göstermektedir (Jovanovic ve ark., 2023; Sari ve ark., 2023; Schablon ve ark., 2012). Şiddet görme korkusu, hemşirelik öğrencilerinin klinik ortamlarda kendilerini güvende hissetmemelerine ortam hazırlayabilmektedir (Amoo et al., 2021; Fu et al., 2021). Bu durum, gerilim ve endişe düzeylerini artırarak öğrenme süreçlerini ve dolayısıyla klinik becerilerinin gelişimini ve mesleki güdülenmelerini engelleyebilmektedir (Aryuwat ve ark., 2023; Cruz Araújo ve ark., 2022).

Güdülenme, bireylerin duyguları, deneyimleri ve sorumlulukları doğrultusunda, onları iş görevlerini yerine getirmelerini sağlayan içsel bir güç ya da dürtü olarak tanımlanmaktadır (Islam, 1999). Güdülenme, içsel güdülenme, dışsal güdülenme ve olumsuz güdülenme olmak üzere üç alt boyutta ele alınmaktadır. İçsel güdülenme, bireyin kendi isteğiyle ve içinden gelen başarılı olma isteğiyle bağlantılıdır (Ryan ve Deci, 2000). Üniversite öğrencilerinin hemşirelik mesleğine ilgi duyması, mesleğe ilişkin gerekli bilgileri edinme isteği, merak duyması, uzmanlaşma olanağı ve aldığı eğitimin yaşam kalitesini artıracığına inanması içsel güdülenmeye örnek olarak gösterilebilmektedir (Doğan ve Yıldırım, 2019; Gencer Çelik, 2020; Nilsson ve Warrén Stomberg, 2008; Rafi ve ark., 2019). Dışsal güdülenme ise bireyin dışındaki etmenlerden, özellikle iş çevresinden kaynaklanmaktadır. Örneğin, öğretimin bireyin beklentilerini karşılama durumu ve öğrencilerin bilgi ve becerilerinden dolayı takdir görmesi dışsal güdülenme kaynaklarına örnek gösterilmektedir (Ay ve ark., 2018; Doğan ve Yıldırım, 2019; Ryan ve Deci, 2000). Olumsuz güdülenme ise bireylerin davranışları ile bunların sonuçları arasında bağlantı kuramadıklarında ortaya çıkan güdülenme türü olmaktadır (Dilekmen ve Ada, 2005; Ryan ve Deci, 2000). Öğrencilerin kendini yetersiz veya baskı altında hissetmesi, öğrenmek için çaba göstermemesi ve hata yapma korkusu, olumsuz güdülenmede etkili olan değişkenler arasındadır (Käfer ve ark., 2019; Karapelit ve Memiş, 2022). Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin şiddet görme korkusu ile mesleki güdülenme düzeyleri arasındaki ilişkiye odaklanılmıştır. Alan yazında, hemşirelik öğrencilerinin şiddet görme korkusunun mesleki güdülenme üzerindeki etkilerini araştıran sınırlı sayıda çalışma bulunmakta (Ryan ve Deci, 2000; Nasrin ve ark., 2012) olup bu boşluğun doldurulması amacıyla bu çalışma gerçekleştirilmiştir.

Yöntem

Araştırmanın Amacı ve Türü: Araştırmanın temel amacı, hemşirelik öğrencilerinin şiddet görme korkusu ile mesleki güdülenme düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi olup çalışma tanımlayıcı ve ilişki arayıcı türde gerçekleştirilmiştir.

Araştırma Soruları: Araştırmada, aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

- Hemşirelik öğrencilerinin şiddet görme korkusu düzeyleri nedir?
- Hemşirelik öğrencilerinin mesleki güdülenme düzeyleri nedir?
- Hemşirelik öğrencilerinin şiddet görme korkusu düzeyleri kişisel özelliklerine göre farklılık gösteriyor mu?
- Hemşirelik öğrencilerinin mesleki güdülenme düzeyleri, kişisel özelliklerine göre farklılık gösteriyor mu?
- Hemşirelik öğrencilerinde şiddet görme korkusu düzeyleri ile mesleki güdülenmeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mı?

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zamanı: Araştırma, Ocak – Ekim 2024 tarihleri arasında İstanbul'da bir vakıf üniversitesinde eğitim alan hemşirelik öğrencileri ile yüz yüze yapılmıştır.

Araştırmanın Evren ve Örnekleme: Araştırmanın evrenini, araştırmanın yürütüldüğü süreçte İstanbul'da bir vakıf üniversitesinde eğitim alan toplam 300 hemşirelik öğrencisi oluşturmuştur. Çalışmada, %95 güven aralığına göre örneklem büyüklüğü en az 169 katılımcı olarak hesaplanmış ve toplam 172 katılımcı ile araştırma gerçekleştirilmiştir (N=172). Araştırmaya kabul edilme ölçütleri; ilgili vakıf üniversitesinde hemşirelik eğitimi gören öğrenci olma ve araştırma süresince öğrenimini sürdürüyor olma şeklinde belirlenmiş olup araştırmaya gönüllü katılmak istemeyen öğrenciler dışlanmıştır.

Veri Toplama Araçları: Araştırmada "Kişisel Bilgi Formu, Şiddet Görme Korkusu Ölçeği ve Güdülenme Kaynakları ve Sorunları Ölçeği" veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu; katılımcılara cinsiyet, yaş, sınıf durumu, bölümü isteyerek seçme durumu, mezun olunca çalışmayı isteme durumu, mezuniyet sonrası farklı bir iş yapmayı isteme durumu ve daha önce şiddete uğrama durumuna yönelik sorular bulunmaktadır.

Şiddet Görme Korkusu Ölçeği; Rogers (1994) tarafından geliştirilmiş ve 10 maddeden oluşan bir ölçek olup Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları Akbolat ve arkadaşları (2021) tarafından yapılmıştır. Bu ölçek, katılımcıların iş yerinde gelecek bir yıl içinde karşılaşabilecekleri veya karşılaşmaktan korktukları fiziksel ya da fiziksel olmayan şiddeti değerlendirmektedir. Ölçekteki yüksek puanlar, katılımcıların önümüzdeki yıl içinde hasta ve yakınlarından şiddet görme korkusunun fazla olduğunu göstermektedir. Ölçeğin Cronbach alfa değeri, hem orijinal hem de Türkçe uyarlamasında 0,94 olarak belirlenmiştir. Bu araştırmada, Şiddet Görme Korkusu Ölçeği için Cronbach alfa değeri 0,94 bulunmuştur.

Güdülenme Kaynakları ve Sorunları Ölçeği; Acat ve Köşgeroğlu (2006) tarafından geliştirilmiştir. Bu ölçek, 24 maddeden oluşmakta ve üç alt boyut içermekte olup bu boyutlar; içsel güdülenme, olumsuz güdülenme ve dışsal güdülenme şeklinde belirtilmektedir. Ölçek, 5 dereceli Likert tipi bir yapıda ve katılımcıların görüşlerini "Hiç katılmıyorum - 1 ile Kesinlikle katılıyorum - 5" arasında değerlendirmelerine olanak tanımaktadır. Ölçeğin Cronbach alfa değeri 0,82 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada ise 0,87 olarak bulunmuştur.

Verilerin Toplanması: Araştırma verileri, araştırmaya katılmaya gönüllü olan katılımcılardan yüz yüze görüşme yöntemi ile elde edilmiştir. Veri toplama aracının doldurulması yaklaşık 25 dakika sürmüştür.

Verilerin Analizi: Nicel veri toplama süreci tamamlandıktan sonra, değişkenler arasındaki ilişkileri belirlemek için tanımlayıcı istatistikler ve ilişki analizi uygulanmıştır. Veri analizi, SPSS 25.0 yazılımı ile gerçekleştirilmiştir. Tanımlayıcı istatistikler, frekans ve yüzde dağılımları kullanılarak elde edilmiştir. İlişkisel analizlerde ise Pearson korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar, %95 güven aralığında ve $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

Çalışmada kullanılan tüm ölçeklerin Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları daha önce yapılmış olduğundan, bu çalışmada sadece doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Anketin güvenilirliği Cronbach alfa değeri üzerinden hesaplanmıştır. Kabul edilebilir bir alfa değerinin en az 0,70 olması istenirken, bazı araştırmacılar belirli inceleme türlerinde 0,5'e kadar olan değerleri uygun kabul edebilmektedir (Altunışık ve ark., 2005).

Tablo 1. Ölçeklerin güvenilirlik analizi ve betimsel istatistikler

Boyutlar	Cronbach Alpha Değeri	Ort.	SS	Çarpıklık	Basıklık
Şiddet Görme Korkusu	0,97	3,044	1,437	-0,211	-1,480
Güdülenme Kaynakları ve Sorunları	0,80	3,457	0,474	-0,915	1,730
İçsel Güdülenme	0,90	3,754	0,805	-0,787	0,298
Dışsal Güdülenme	0,73	3,962	0,731	-0,986	1,528
Olumsuz Güdülenme	0,65	2,731	0,732	0,586	1,018

Bu araştırmada kullanılan ölçeklerin genel iç tutarlılık katsayıları, Şiddet Görme Korkusu (0,97) ve Güdülenme Kaynakları ve Sorunları (0,80) ölçekleri için kabul edilebilir sınırın üzerinde yer almaktadır (Tablo 1).

Groeneveld ve Meeden (1984), Moors (1986), Hopkins ve Weeks (1990) ile DeCarlo (1997) tarafından belirtildiği üzere, ölçeklerden elde edilen basıklık ve çarpıklık değerlerinin -3 ile +3 arasında olması, ölçeklerin normal dağılıma sahip olduğunu göstermektedir. Bu araştırmada da incelenen hem şiddet görme korkusu hem de güdülenme kaynakları ve sorunları boyutlarına ait ölçeklerin çarpıklık ve basıklık değerlerinin -3 ile +3 arasında olduğu belirlenmiştir.

Tablo 2. Sık kullanılan uyum iyiliği indisleri kabul aralıkları ve ölçeklerden elde edilen doğrulayıcı faktör analizi bulguları

Uyum Ölçütleri	Kabul Edilebilir Uyum	Mükemmel Uyum	Şiddet Görme Korkusu	Güdülenme Kaynakları ve Sorunları
Ki-kare (CMIN)	Minimum	Minimum	111,330	102,210
CMIN/DF	$X^2/DF \leq 5$	$X^2/DF \leq 3$	3,479	2,449
RMR	$0,05 \leq RMR \leq 0,08$	$0,05 < RMR$	0,056	0,060
GFI	$0,85 \leq GFI < 0,90$	$0,90 \leq GFI \leq 1$	0,904	0,851
AGFI	$0,85 \leq AGFI < 0,90$	$0,90 \leq AGFI \leq 1$	0,856	0,862
NFI	$0,90 \leq NFI < 0,95$	$0,95 \leq NFI$	0,952	0,907
IFI	$0,90 \leq IFI < 0,95$	$0,95 \leq IFI$	0,965	0,901
TLI (NNFI)	$0,90 \leq NNFI < 0,95$	$0,95 \leq NNFI$	0,951	0,920
CFI	$0,90 \leq CFI < 0,95$	$0,95 \leq CFI$	0,965	0,915
RMSEA	$0,05 < RMSEA < 0,08$	$0,05 \geq RMSEA$	0,07	0,06

CMIN/DF: Chi-Square Minimum Discrepancy / Degrees of Freedom, RMR: Root Mean Square Residual, GFI: Goodness of Fit Index, AGFI: Adjusted Goodness of Fit Index, NFI: Normed Fit Index, IFI: Incremental Fit Index, TLI (NNFI): Tucker-Lewis Index (Non-Normed Fit Index), CFI: Comparative Fit Index, RMSEA: Root Mean Square Error of Approximation.

Tablo 2’de sık kullanılan uyum iyiliği indisleri ile ilgili olan değerler ve “şiddet görme korkusu” ve “güdülenme kaynakları ve sorunları” ölçeğinin uyum iyiliği indisleri görülmektedir. Bu doğrultuda araştırma için hazırlanan ölçeklerin uyum iyiliklerinin uygun olduğu belirlenmiştir.

Araştırmanın Etik Yönü: Araştırma, bir vakıf üniversitesinin etik kurulundan onayı alarak gerçekleştirilmiştir (Tarih: 05.12.2023 ve Toplantı sayısı: 2023/12-1136). Helsinki deklarasyonu prensiplerine uygun olarak yürütülmüştür. Ayrıca tüm katılımcılardan gönüllü katılım ve bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları: Araştırma, sadece İstanbul’daki bir vakıf üniversitesinde eğitim gören hemşirelik öğrencileri ile sınırlı olup bu durum bulguların genellenebilirliğini sınırlamaktadır.

Bulgular

Katılımcılara ilişkin tanımlayıcı bulgular Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3. Katılımcılara ait tanımlayıcı bulgular (N:172)

Değişken	Özellik	n	%
Cinsiyet	Kadın	123	71,5
	Erkek	49	28,5
Yaş	18-22	145	84,3
	≥23	27	15,7
Sınıf	1. Sınıf	66	38,4
	2. Sınıf	57	33,1
	3. Sınıf	24	14
	4. Sınıf	25	14,5
Bölümü İsteyerek Tercih Durumu	Evet	140	81,4
	Hayır	32	18,6
Mezun Olunca Çalışmayı İsteme Durumu	Evet	158	91,9
	Hayır	14	8,1
Mezuniyet Sonrası Farklı İş Yapma Durumu	Evet	60	34,9
	Hayır	112	65,1
Daha Önce Şiddete Uğrama Durumu	Evet	28	16,2
	Hayır	144	83,8
Şiddete Uğrama Çeşitleri	Fiziksel	12	7
	Psikolojik	16	9,2

Araştırmaya katılan 172 katılımcının %71,5'i kadın, %84'ü 18-22 yaş arası, %38,4'ü 1. sınıftan oluşmaktadır. Katılımcıların %81,4'ü bölümü isteyerek seçen, %91,9'u mezun olunca çalışmayı isteyen ve %65,1'i mezuniyet sonrası farklı bir iş yapmayı istememektedir. Bunların yanı sıra araştırma kapsamına alınan katılımcıların %9,2'nin daha önce psikolojik, %7'nin fiziksel şiddete uğradığı görülmektedir.

Katılımcıların tanımlayıcı özellikleri ile yapılan karşılaştırmada (Tablo 4); hemşirelik öğrencilerinin cinsiyetleri ile şiddet görme korkusu açısından anlamlı bir fark bulunmuş olup kadın katılımcıların, erkeklere göre daha yüksek düzeyde şiddet görme korkusu yaşadığı belirlenmiştir. Ancak cinsiyetin, güdülenme düzeylerinde herhangi bir anlamlı fark oluşturmadığı görülmüştür. Yaş grupları arasında şiddet görme korkusu ve güdülenme düzeyleri açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır. Katılımcıların sınıf düzeylerine göre yapılan analizde ise 1. sınıf ve 3. sınıf öğrencileri arasında şiddet görme korkusu açısından anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. Üst sınıflardaki öğrencilerde şiddet görme korkusu, 1. sınıf öğrencilerine göre daha yüksektir. Güdülenme düzeylerinde de 1. ve 3. sınıf öğrencileri arasında anlamlı bir fark bulunmuş, daha yüksek sınıflarda güdülenme düzeyleri daha yüksektir. Bölümü isteyerek seçen öğrencilerin güdülenme düzeylerinin daha yüksek olduğu, mezuniyet sonrası çalışma isteği bulunan öğrencilerin de güdülenme düzeylerinin yüksek olduğu saptanmıştır. Mezuniyet sonrası farklı bir iş yapmak istemeyen öğrencilerin güdülenme düzeylerinin daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Son olarak, daha önce şiddete uğrayan öğrencilerin şiddet görme korkusunun daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 4).

Tablo 4. Hemşirelik öğrencilerinin tanıtıcı özelliklerine göre şiddet görme korkusu, güdülenme kaynakları ve sorunları ölçek puanlarının karşılaştırılması (N:172)

Ölçekler	Değişkenler	Değişken	n	Ort.	S.S.	t	P Post Hoc
Şiddet Görme Korkusu	Cinsiyet	Kadın	123	3,25	1,42	3,120	0,002**
		Erkek	49	2,51	1,33		
Güdülenme Kaynakları ve Sorunları	Cinsiyet	Kadın	123	3,71	0,59	1,123	0,263
		Erkek	49	3,59	0,64		
Şiddet Görme Korkusu	Yaş	≤22	145	3,01	1,45	0,654	0,514
		≥23	27	3,21	1,34		
Güdülenme Kaynakları ve Sorunları	Yaş	≤22	145	3,67	0,58	0,310	0,753
		≥23	27	3,71	0,73		
Şiddet Görme Korkusu	Sınıf Düzeyi	1. Sınıf ¹	66	2,40	1,39	F= 9,531	<0,001 0,004** 1<2 0,008** 1<3 <0,001 1<4
		2. Sınıf ²	57	3,24	1,45		
		3. Sınıf ³	24	3,43	1,33		
		4. Sınıf ⁴	25	3,90	0,79		
Güdülenme Kaynakları ve Sorunları	Sınıf Düzeyi	1. Sınıf ¹	66	3,56	0,59	F= 1,880	0,035* 0,015* 1<3
		2. Sınıf ²	57	3,78	0,51		
		3. Sınıf ³	24	3,80	0,69		
		4. Sınıf ⁴	25	3,62	0,73		
Şiddet Görme Korkusu	Bölümü İsteyerek Tercih Durumu	Evet	140	3,09	1,43	0,945	0,346
		Hayır	32	2,82	1,42		
Güdülenme Kaynakları ve Sorunları	Bölümü İsteyerek Tercih Durumu	Evet	140	3,49	0,47	2,191	0,030*
		Hayır	32	3,29	0,44		
Şiddet Görme Korkusu	Mezun Olunca Çalışmayı İsteme Durumu	Evet	158	3,07	1,44	0,955	0,341
		Hayır	14	2,69	1,35		
Güdülenme Kaynakları ve Sorunları	Mezun Olunca Çalışmayı İsteme Durumu	Evet	158	3,48	0,46	2,809	0,006**
		Hayır	14	3,12	0,42		
Şiddet Görme Korkusu	Mezuniyet Sonrası Farklı İş Yapma Durumu	Evet	60	3,17	1,32	0,847	0,398
		Hayır	112	2,97	1,49		
Güdülenme Kaynakları ve Sorunları	Mezuniyet Sonrası Farklı İş Yapma Durumu	Evet	60	3,26	0,52	4,161	<0,001
		Hayır	112	3,56	0,40		
Şiddet Görme Korkusu	Daha Önce Şiddete Uğrama Durumu	Evet	28	3,02	1,35	1,025	0,005**
		Hayır	144	2,52	1,26		
Güdülenme Kaynakları ve Sorunları	Daha Önce Şiddete Uğrama Durumu	Evet	28	3,32	0,58	2,006	0,112
		Hayır	144	3,10	0,45		

ŞGKÖ: Şiddet Görme Korkusu Ölçeği, GKSÖ: Güdülenme Kaynakları ve Sorunları Ölçeği

t: Bağımsız gruplarda t-testi, F: Tek yönlü varyans analizi testi

*p<0,05, **p<0,01

Tablo 5. Hemşirelik öğrencilerinde şiddet görme korkusu ile mesleki güdülenme arasındaki ilişki (N:172)

Değişkenler	Şiddet Görme Korkusu Ölçeği
Güdülenme Kaynakları ve Sorunları Ölçeği	r= -0,202 p<0,001
İçsel Güdülenme	r= -0,184 p<0,001
Dışsal Güdülenme	r= -0,171 p<0,001
Olumsuz Güdülenme	r= 0,129 p<0,001

İlişki analizi sonucuna göre katılımcıların şiddet görme korkusu ile güdülenme düzeyleri arasında anlamlı ve olumsuz yönde bir ilişki olduğu Tablo 5'te görülmektedir. Şiddet görme korkusu ile güdülenme kaynakları ve sorunları arasında düşük düzeyde olumsuz yönlü anlamlı bir ilişki (r=-0,20); şiddet görme korkusu ile içsel güdülenme arasında düşük düzeyde olumsuz yönlü anlamlı bir ilişki (r=-0,18); şiddet görme korkusu ile dışsal güdülenme arasında düşük düzeyde olumsuz yönlü anlamlı bir ilişki (r=-0,17); şiddet görme korkusu ile olumsuz güdülenme arasında düşük düzeyde olumlu yönde anlamlı bir ilişki (r=0,12) olduğu belirlenmiştir.

Tartışma

Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinde şiddet görme korkusu ile mesleki güdülenme düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır. Elde edilen bulgular, şiddet görme korkusunun öğrencilerin güdülenme düzeylerini olumsuz etkilediğini ortaya koymuştur. Özellikle kadın öğrencilerde ve üst sınıf öğrencilerinde şiddet görme korkusunun daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Tablo 4). Bu durum, güvenli ve destekleyici bir eğitim ve çalışma ortamının oluşturulmasının önemi vurgulamaktadır. Aynı zamanda, şiddet görme korkusunun mesleki güdülenmeyi zayıflattığı, içsel ve dışsal güdülenme arasındaki ilişkiyi olumsuz yönde etkilediği (Tablo 5) bulunmuştur. Bu bağlamda, mesleki gelişimi destekleyecek psikososyal destek programlarının ve güvenli çalışma ortamlarının sağlanmasının gerekliliği ön plana çıkmaktadır.

Araştırma bulguları kadın öğrencilerin, erkek öğrencilere kıyasla daha yüksek düzeyde şiddet görme korkusu yaşadığını (Tablo 4) göstermektedir. Bu durum, kadınların sağlık sektöründe daha savunmasız kabul edilmesi ve toplumsal cinsiyet rollerinin etkisiyle ilişkilendirilebilir (Bair-Merritt ve ark., 2010; Cercone ve ark., 2005). Kadınların ve geçmişte şiddetle karşılaşmış bireylerin daha yüksek şiddet görme korkusunun olması, toplumsal cinsiyet rolleri, kadınlara yönelik şiddetin yaygınlığı ve travmatik deneyimlerin etkileri ile ilişkilendirilebilir. Ancak cinsiyet açısından güdülenme düzeylerinde anlamlı bir farklılık olmaması (Tablo 4), kadınların mesleki hedefleri ve güdülenmelerinin erkeklerle benzer düzeyde olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, eğitimde cinsiyet eşitliği açısından olumlu bir gösterge olarak değerlendirilebilir.

Çalışmada sınıf düzeyi arttıkça, şiddet görme korkusu ve güdülenme düzeylerinin yükseldiği belirlenmiştir (Tablo 4). Sarıme Mehmet ve arkadaşları (2021) birinci sınıf öğrencilerinin dışsal güdülenme düzeylerinin daha yüksek olduğunu bildirmiştir. Bu durum, akademik ve mesleki sorumluluklarının artması, mezuniyet sonrası kariyer planlamaları ve meslekle ilgili deneyimlerinin çoğalmasıyla açıklanabilir. Afzal ve arkadaşlarının (2010) vurguladığı gibi akademik başarı, güdülenme düzeyiyle yakından ilişkili bulunmaktadır. Üst sınıflardaki öğrencilerin artan güdülenmeleri, kişisel gelişim, öz-yeterlik gibi içsel etmenlerle ve iş bulma kaygısı gibi dışsal etmenlerle bağlantılı olabilir.

Çalışmada, bölümü isteyerek tercih eden, mezuniyet sonrası kendi mesleğinde ya da farklı bir işte çalışmayı planlayan öğrencilerin, diğerlerine göre daha yüksek güdülenme düzeyleri olduğu saptanmıştır (Tablo 4). Bu bulgu, öğrencilerin ilgi ve hedeflerine uygun seçim yapmalarının güdülenme düzeylerini olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Deci ve Ryan'ın (1985) belirttiği gibi bireylerin içsel güdülenme düzeyleri, özerklik, yeterlilik ve ilişki kurma gereksiniminin karşılanmasıyla artmaktadır. Geleceğe yönelik net hedefleri olan öğrencilerin daha yüksek güdülenme sergilemesi, onların mesleklerine yönelik bağlılıklarını ve mesleki doyumlarını artıran önemli bir etmen olarak değerlendirilebilir.

Çalışmada, şiddet görme korkusu ile güdülenme düzeyleri arasında düşük düzeyde olumsuz yönlü anlamlı bir ilişki belirlenmiştir (Tablo 5). Yapılan çalışmalarda, şiddet görme korkusunun, içsel ve dışsal güdülenme alt boyutlarını olumsuz etkilediği, mesleki doyum ve bağlılık düzeylerini azalttığı belirlenmiştir (Curtis ve ark., 2007; Karimi Moonaghi, 2016). Ayrıca şiddet görme korkusunun öğrencilerde gerilim ve endişe düzeylerini artırarak mesleki performanslarını olumsuz yönde etkilediği düşünülmektedir (Aryuwat ve ark., 2023; Cruz Araújo ve ark., 2022). Benzer araştırmalar, şiddet görme korkusunun öğrencilerin güdülenme kaynakları ve sorunlarına yönelik algılarını olumsuz yönde etkilediğini, içsel güdülenmelerini zayıflattığını, mesleki tutku ve içsel doyum düzeylerini azalttığını, dışsal ödül ve desteğe dayalı güdülenme düzeylerini düşürdüğünü ortaya koymaktadır (Ryan ve Deci, 2000; Nasrin ve ark., 2012). Ayrıca şiddet görme korkusunun, olumsuz güdülenme alt boyutu ile düşük düzeyde pozitif yönlü bir ilişki sergilediği belirlenmiştir (Rezakhani Moghaddam ve ark., 2020). Bu durum, şiddet görme korkusunun öğrencilerin mesleki güdülenmelerine yönelik olumsuz duyguları artırdığını ve mesleki performans üzerinde olumsuz etkiler yarattığını göstermektedir.

Elde edilen sonuçlar, şiddet görme korkusu, psikolojik güvensizlik, güdülenme kaynaklarına erişim eksikliği ve korkunun tetiklediği gerilim ve endişe gibi etmenlerle açıklanabilir (Fu ve ark., 2021; Portoghese ve ark., 2017) Tüm bu etmenler değerlendirildiğinde, şiddet görme korkusunun mesleki güdülenme üzerinde çok yönlü ve olumsuz etkiler oluşturduğu söylenebilir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonuçları, hemşirelik öğrencilerinin şiddet görme korkusunun, güdülenme kaynakları ve sorunlarına yönelik algılarını olumsuz yönde etkilediğini ortaya koymuştur. Şiddet görme korkusu, öğrencilerin içsel güdülenmelerini zayıflatmakta ve mesleki tutku ile içsel doyum düzeylerini azaltmaktadır. Ayrıca dışsal ödül ve desteklere dayalı güdülenme düzeylerini de düşürmektedir. Bunun yanı sıra şiddet görme korkusu ile olumsuz güdülenme alt boyutu arasında düşük düzeyde olumlu önlü anlamlı bir ilişkinin saptanması, şiddet görme korkusunun öğrencilerin mesleki güdülenmelerine yönelik olumsuz duyguları artırdığını ve bunun öğrencilerin mesleki performanslarını olumsuz yönde etkileyebileceğini göstermektedir. Bu sonuçlar, öğrencilerin kendilerini psikolojik olarak güvende hissetmemeleri, güdülenme kaynaklarına erişimde yaşanan zorluklar ve şiddet görme korkusunun artırdığı gerilim ve endişe düzeyleri ile açıklanabilir. Tüm bu etmenler, öğrencilerin mesleki güdülenmelerini olumsuz etkilemektedir.

Bu çalışma, sağlık alanında eğitim gören üniversite öğrencilerinin şiddet görme korkusunun ve mesleki güdülenmenin tanıtıcı özelliklere göre farklılık gösterdiğini ve bu iki değişken arasında anlamlı ilişkiler bulunduğunu ortaya koymaktadır. Öğretim üyeleri ve diğer üniversite çalışanlarının, öğrenci güvenliğini ve güdülenmesini artırmak için cinsiyet, sınıf düzeyi ve bireysel istekler gibi etmenleri göz önünde bulundurarak bütüncül yaklaşımlar geliştirmesi gerekmektedir. Özellikle kadın öğrenciler ve geçmişte şiddet deneyimi yaşamış bireylerin desteklenmesi, onların eğitim süreçlerinde daha güvende olmalarını ve güdülenme düzeylerinin artmasını sağlayabilir. Ayrıca öğrencilerin ilgi ve hedeflerine uygun eğitim ve kariyer planlamaları yapılarak mesleki güdülenmeleri artırılabilir. Öğrencilere şiddetle başa çıkma ve şiddet yönetimi konusunda eğitimler verilmesi, onlara uygulayabilecekleri stratejiler kazandırarak içsel ve dışsal güdülenme düzeylerini artırabilirken, öğrencilerin mesleki doyumlarını da yükseltebilir.

Yazarlık Katkısı: Yazarlar makaleye katkılarını şu şekilde beyan etmektedir; çalışma fikri ve tasarımı: SŞ, MBT; veri toplama: MBT, SŞ; sonuçların analizi ve yorumlanması: SŞ, MBT; aday makalenin hazırlaması: SŞ, MBT. Tüm yazarlar sonuçları gözden geçirdi ve makalenin son halini onayladı.

Etik Kurul Onayı: İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Fen, Sosyal ve Girişimsel Olmayan Sağlık Bilimleri Araştırmaları Etik Kurulu tarafından onaylanmıştır (Tarih: 05.12.2023 - Karar No: 2023/12-1136).

Çıkar Çatışması: Yazarlar herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan ederler.

Finansal Destek: Yazarlar çalışmanın finansman desteği olmadığını beyan ederler.

Katılımcı Onamı: Katılımcıların bilgilendirilmiş onamları alınmıştır.

Author Contribution: The authors confirm contribution to the paper as follows; study conception and design: SŞ, MBT; data collection: MBT, SŞ; analysis and interpretation of results: SŞ, MBT; draft manuscript preparation: SŞ, MBT. All authors reviewed the results and approved the final version of the manuscript.

Ethics Committee Approval: İstanbul Yeni Yüzyıl University Science, Social and Non-Interventional Health Sciences Research Ethics Committee approval was obtained (Date: 05.12.2023 - Number: 2023/12-1136).

Conflict of Interest: The authors declare that there is no conflict of interest.

Funding: The authors declare that the study has no financial support.

Informed Consent: Informed consent of the participants were obtained.

Kaynaklar

Afzal, H., Ali, I., Aslam Khan, M. & Hamid, K. (2010). A study of university students' motivation and its relationship with their academic performance. *International Journal of Business and Management*, 5(4), 80-88. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2899435>

Akbolat, M., Sezer, C., Ünal, Ö., Amarat, M. & Durmuş, A. (2021). The effects of direct violence and witnessed violence on the future fear of violence and turnover intention: A study of health employees. *Current Psychology*, 40, 4684-4690. DOI: 10.1007/s12144-019-00410-x

Acat, M. B. & Köşgeroğlu, N. (2006). Güdülenme Kaynakları ve Sorunları Ölçeği. *Anatolian Journal of Psychiatry*, 7, 204-210.

Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. & Yıldırım, E. (2005). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri: SPSS uygulamalı*. Sakarya Kitabevi.

Amoo, S. A., Menlah, A., Garti, I. & Appiah, E. O. (2021). Bullying in the clinical setting: Lived experiences of nursing students in the Central Region of Ghana. *Plos One*, 16(9), e0257620. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0257620>

Aryuwat, P., Asp, M., Lövenmark, A., Radabutr, M. & Holmgren, J. (2023). An integrative review of resilience among nursing students in the context of nursing education. *Nursing Open*, 10(5), 2793-2818. <https://doi.org/10.1002/nop2.1559>

Ay, F., Keçe, M., İnci, İ., Alkan, N. & Acar, G. (2018). Ebelik öğrencilerinin meslek algıları ve kariyer planlarını etkileyen faktörler. *Balikesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(2), 74-82. <https://doi.org/10.5505/bsbd.2018.09815>

- Bair-Merritt, M. H., Crowne, S. S., Thompson, D. A., Sibinga, E., Trent, M. & Campbell, J. (2010). Why do women use intimate partner violence? A systematic review of women's motivations. *Trauma, Violence & Abuse, 11*(4), 178–189. <https://doi.org/10.1177/1524838010379003>
- Cercone, J. J., Beach, S. R. H. & Arias, I. (2005). Gender symmetry in dating intimate partner violence: Does similar behavior imply similar constructs? *Violence and Victims, 20*(2), 207–218. <https://doi.org/10.1891/vivi.2005.20.2.207>
- Cruz Araújo, A. A., de Godoy, S., Arena Ventura, C. A., Rodolfo Silva, Í., Santos de Almeida, E. W. & Costa Mendes, I. A. (2022). Reflections on nursing students' fear and anxiety arising from clinical practicums. *Investigación y Educación en Enfermería, 40*(3), e13. <https://doi.org/10.17533/udea.iee.v40n3e13>
- Curtis, J., Bowen, I. & Reid, A. (2007). You have no credibility: Nursing students' experiences of horizontal violence. *Nurse Education in Practice, 7*(3), 156–163. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2006.06.002>
- Deci, E. & Ryan, R. (1985). The general causality orientations scale: Self-determination in personality. *Journal of Research in Personality, 19*, 109–134. [https://doi.org/10.1016/0092-6566\(85\)90023-6](https://doi.org/10.1016/0092-6566(85)90023-6)
- Ryan, R. M. & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist, 55*(1), 68–78. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.68>
- DeCarlo, L. T. (1997). On the meaning and use of kurtosis. *Psychological Methods, 2*(3), 292–307. <https://doi.org/10.1037/1082-989X.2.3.292>
- Demiroğlu, T., Kılınc, E. & Atay, E. (2015). Sağlık çalışanlarına uygulanan şiddet: Kilis ili örneği. *Sağlık Bilimleri Dergisi, 24*(1), 49–55.
- Dilekmen, M. & Ada, Ş. (2005). Öğrenmede güdülenme. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, (11)*, 113–123.
- Doğan, S. & Yıldırım, D. (2019). Bir hemşirelik fakültesinde intörnlerin mesleki güdülenmeleri ve stres kaynakları ilişkisi. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi, 28*(6), 418–429. <https://doi.org/10.17942/sted.442065>
- Fu, C., Ren, Y., Wang, G., Shi, X. & Cao, F. (2021). Fear of future workplace violence and its influencing factors among nurses in Shandong, China: A cross-sectional study. *BMC Nursing, 20*(1), 123. <https://doi.org/10.1186/s12912-021-00644-w>
- Gencer Çelik, G. (2020). Professional motivation in health education students: A study in terms of factors affecting internal motivation. *International Journal of Disciplines Economics & Administrative Sciences Studies, 6*(16), 181–192. <http://dx.doi.org/10.26728/ideas.202>
- Groeneveld, R. A. & Meeden, G. (1984). Measuring skewness and kurtosis. *The Statistician, 33*(4), 391–399. <https://doi.org/10.2307/2987742>
- Hopkins, K. D. & Weeks, D. L. (1990). Tests for normality and measures of skewness and kurtosis: Their place in research reporting. *Educational and Psychological Measurement, 50*(4), 717–729. <https://doi.org/10.1177/0013164490504001>
- Ipek, M. & Özlük, B. (2023). Patients' opinion on violence against healthcare workers and their level of satisfaction in emergency department in Turkey: A cross-sectional study. *International Emergency Nursing, 71*, 101350. <https://doi.org/10.1016/j.ienj.2023.101350>
- Islam, N. (1999). A few aspects of motivation: An overview of concepts, theories, and techniques. *Khulna University Studies, 1*, 103–108. DOI: 10.53808/KUS.1999.1.1.103-108-mb
- Jovanovic, Z., Opankovic, A., Milovanovic, S., Barisic, J., Nikolic Turnic, T. & Djuric, D. (2023). Assessment of the frequency, causes, degree, and consequences of violence against health workers in psychiatric institutions. *Healthcare (Basel, Switzerland), 12*(1), 84. <https://doi.org/10.3390/healthcare12010084>
- Käfer, J., Kuger, S., Klieme, E. & Kunter, M. (2019). The significance of dealing with mistakes for student achievement and motivation: Results of doublylatent multilevel analyses. *European Journal of Psychology of Education, 34*(4), 731–753. <https://doi.org/10.1007/s10212-019-00432-4>
- Kafle, S., Paudel, S., Thapaliya, A. & Acharya, R. (2022). Workplace violence against nurses: A narrative review. *Journal of Clinical and Translational Research, 8*(5), 421–424.
- Karapelit, Z. & Memiş, A. (2022). Öğrencilerde mesleki güdülenmenin ve temel psikolojik ihtiyaçların, akademik erteleme davranışıyla ilişkisi. *Halk Sağlığı Hemşireliği Dergisi, 4*(1), 1–15. <https://doi.org/10.54061/jphn.1017466>
- Lim, M. C., Jeffree, M. S., Saupin, S. S., Giloi, N. & Lukman, K. A. (2022). Workplace violence in healthcare settings: The risk factors, implications and collaborative preventive measures. *Annals of Medicine and Surgery, 78*, 103727. <https://doi.org/10.1016/j.amsu.2022.103727>
- Moors, J. J. A. (1986). The meaning of kurtosis: Darlington reexamined. *The American Statistician, 40*(4), 283–284. <https://doi.org/10.1080/00031305.1986.10475415>
- Nasrin, H., Soroor, P. & Soodabeh, J. (2012). Nursing challenges in motivating nursing students through clinical education: A grounded theory study. *Nursing Research and Practice, 16*1359. <https://doi.org/10.1155/2012/161359>
- Rad, M. & Karimi Moonaghi, H. (2016). Strategies for managing nursing students' incivility as experienced by nursing educators: A qualitative study. *Journal of Caring Sciences, 5*(1), 23–32. <https://doi.org/10.15171/jcs.2016.003>
- Rafii, F., Saeedi, M. & Parvizy, S. (2019). Academic motivation in nursing students: A hybrid concept analysis. *Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research, 24*(5), 315–322. https://doi.org/10.4103/ijnmr.IJNMR_177_18
- Rezakhani Moghaddam, H., Aghamohammadi, V., Jafari, M., Absalan, M. & Nasiri, K. (2020). Challenges faced by nursing students to work with nursing personnel: A qualitative study. *Advances in Medical Education and Practice, 11*, 313–319. <https://doi.org/10.2147/AMEPS246901>

- Rogers, K. & Kelloway, E. K. (1997). Violence at work: Personal and organizational outcomes. *Journal of Occupational Health Psychology*, 2(1), 63–71. <https://doi.org/10.1037/1076-8998.2.1.63>
- Sahip, T., Gamsızkan, Z. & Cangür, Ş. (2021). Exposure of violence and its effects on health care workers. *Konuralp Medical Journal*, 13(2), 327–333. <https://doi.org/10.18521/ktd.861057>
- Sari, H., Yıldız, İ., Çağla Baloğlu, S., Özel, M. & Tekalp, R. (2023). The frequency of workplace violence against healthcare workers and affecting factors. *Plos One*, 18(7), e0289363. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0289363>
- Sarımeahmet, D., Candas Altınbaş, B., Gümrükçüoğlu, N. & Uzun Duran, S. (2021). Students' professional motivation levels, factors affecting their motivation, and their views regarding their professions: A vocational school of health services example. *Journal of Education and Future*, 19, 75–84. <https://doi.org/10.30786/jef.605861>
- Schablon, A., Zeh, A., Wendeler, D., Peters, C., Wohlert, C., Harling, M. & Nienhaus, A. (2012). Frequency and consequences of violence and aggression towards employees in the German healthcare and welfare system: A cross-sectional study. *BMJ Open*, 2(5), e001420. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2012-001420>
- Vento, S., Cainelli, F. & Vallone, A. (2020). Violence against healthcare workers: A worldwide phenomenon with serious consequences. *Frontiers in Public Health*, 8, 570459. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2020.570459>
- Portoghese, M., Galletta, M. P., Leiter, P., Cocco, E. & D'Aloja, M. (2017). Fear of future violence at work and job burnout: A diary study on the role of psychological violence and job control. *Burnout Research*, 7, 36–46. <https://doi.org/10.1016/j.burn.2017.11.003>
- Yenealem, D. G. & Mengistu, A. M. (2024). Fear of violence and working department influences physical aggression level among nurses in northwest Ethiopia government health facilities. *Heliyon*, 10(6), e27536. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e27536>